

thriller & mystery

Doctorul GLENN COOPER a studiat arheologia la Harvard și medicina la Tufts University. În tinerețe a participat la numeroase săpături arheologice, mai ales în Anglia, dar în cele din urmă a ales o carieră în medicină. După ce a lucrat în două mari spitale americane, și-a deschis propriul cabinet medical, apoi a fost directorul unei importante companii din domeniul biotehnologiei. În această perioadă a început să scrie scenarii și chiar a reușit să vândă câteva la Hollywood, ceea ce l-a încurajat să producă un film de lungmetraj, *Long Distance* (2005), distribuit în peste treizeci de țări. Primul său roman, *Biblioteca morților* (*Library of the Dead*), considerat unul dintre cele mai promițătoare debuturi din 2009, a devenit deja un bestseller internațional, fiind vândut în douăzeci și cinci de țări. Următorul – *Book of Souls* – va fi publicat în 2010.

GLENN COOPER

Biblioteca morților

Traducere din engleză și note de
DANIEL IONESCU

HUMANITAS
fiction

Coperta: ANDREI GAMARȚ

Acest roman este o operă de ficțiune. Numele, personajele, locurile și întâmplările sunt roadele imaginației autorului, sunt folosite în mod fictiv și nu au legătură cu realitatea. Orice asemănare cu evenimente, locuri, instituții și persoane în viață sau decedate este pur întâmplătoare.

GLENN COOPER

LIBRARY OF THE DEAD

Copyright © 2009 by Glenn Cooper

First published by Harper, an Imprint of HarperCollins

Publishers, New York, New York

Translation rights arranged by Sandra Dijkstra Literay Agency

All rights reserved

© HUMANITAS FICTION, 2009, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74

www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COOPER, GLENN

Biblioteca morților / Glenn Cooper; trad. din engl. de Daniel Ionescu. – București: Humanitas Fiction, 2009

ISBN 978-973-689-311-7

I. Ionescu, Daniel (trad.)

821.111-31=135.1

30 ianuarie 1947

Insula Wight, Anglia

Reggie Saunders se tăvălea în fân – cum îi plăcea lui să spună – cu Laurel Barnes, soția planturoasă a comandantului de escadrilă Julian Barnes, chiar în mijlocul patului conjugal al acestuia. Saunders se bucura de fiecare clipă. Era o casă spațioasă, cu un dormitor imens. Focul plăcut care ardea în șemineu alunga frigul, iar doamna Barnes, care învățase să-și poarte singură de grijă în lipsa soțului plecat la război, era foarte dornică să-i satisfacă toate dorințele.

Reggie era un bărbat zdravăn, rumen în obraji, cu o foarte bărbătească burtică de băutor de bere. Zâmbetul copilăros și umerii lați erau punctele lui forte și cu ele dăduse gata tot soiul de femei, inclusiv pe cea de față.

Aerul de băiețel pus pe șotii și înclinația către flecăreală ascundeau o gravă problemă de orientare morală. Acul busolei sale interioare arăta într-o singură direcție, către Reggie Saunders. Avea impresia că lumea întregă îi era datoare pentru simplul fapt că se născuse și că lăsarea lui la vatră, cu ochii, membrele și organele genitale intacte, era un semn că națiunea trebuia să-i asigure și pe mai departe necesitățile, indiferent dacă erau de natură financiară sau senzorială. Legile Coroanei și moravurile sociale erau în lumea lui Reggie doar jaloane aproximative, fleacuri pe care nu le mai băga în seamă după ce lua act de existența lor.

Își începuse serviciul militar cu stângul și foarte slăbuț, în calitate de sergent în Armata a opta a lui Montgomery, care se chinuia să-l scoată pe Rommel din Tobruk. După prea mult timp petrecut în deșert, în 1944 reușise în sfârșit

să obțină transferul din Africa de Nord în Franța eliberată, la un regiment care avea misiunea să recupereze și să inventarizeze obiectele de artă furate de naziști.

Șeful lui era cel mai cumsecade gentleman pe care-l cunoscuse vreodată, un fost profesor la Cambridge care credea că a comanda o unitate militară înseamnă a-i ruga politicos pe oameni să te ajute să faci una sau alta. Dar, incredibil, armata o nimerise cu maiorul Geoffrey Atwood, când găsisse pentru acest profesor de arheologie și antichități un post care i se potrivea ca o mănușă, în loc să-l arunce, total ineficient și foarte periculos pentru el și pentru alții, undeva pe front, cu o hartă în mână, un binoclu atârnat la gât și un pistol la șold.

Treaba principală a lui Saunders era să comande un pluton de flăcăi care scoteau din subsoluri lăzi grele din lemn, apoi le mutau în alte subsoluri. Reggie nu fusese niciodată indignat de imoralitatea nemților, ba chiar era în stare să înțeleagă hoțiile lor, în circumstanțele respective. De fapt, chiar sub privirile lui îngăduitoare, vreo două-trei fleacuri trecuseră discret în alte mâini, în schimbul câtorva lire. Și de ce nu? După război, rătăcise dintr-o slujbă în alta, lucrând ici și colo în construcții și luându-și tălpășița peste noapte, dacă încurcăturile romantice o cereau. Când Atwood îl întrebase dacă l-ar interesa o mică aventură pe Insula Wight, Saunders, care nu avea de lucru, spusese:

— Doar un cuvânt, șefu', și vin cu tine oriunde.

Acum Reggie își mișca șalele ca un piston, pierdut într-o mare de carne rozalie, care mirosea a talc și a lavandă. Stăpâna casei scotea niște țipete ascuțite care-i aminteau lui Reggie de cuștile păsărilor din Kew Garden, unde-l duceau taică-su și maică-sa când era copil, ca să învețe câte ceva despre natură. Curând, mintea lui reveni la momentul prezent. Se apropia clipa de plăcere supremă, iar dacă tot te-apuci de-o treabă, măcar s-o faci bine, cum îi tot repeta bunică-su. Apoi auzi un zgomot mecanic, un soi de uruit înăbușit.

Nenumăratele gărzi de noapte pe care le îndurase în deșerturile din Libia și Maroc îi ascuțiseră auzul, o însușire care se dovedea încă o dată folositoare.

— Reggie, nu te opri! gemu doamna Barnes.

— Stai puțin, dulceață. Ai auzit?

— N-am auzit nimic...

— Un motor.

Nu fusese mașina unui servitor, în nici un caz. Era gata să jure cu mâna pe inimă că auzise un motor cu sânge albastru.

— Ești sigură că soțiorul nu se-ntoarce?

— Ți-am zis că-i plecat la Londra.

Doamna Barnes îl apucă de fese, îndemnându-l să-și vadă de treabă.

— Vine cineva, iubire, și-ți spun eu că nu-i afurisitul de poștaş!

Sări din pat așa, gol pușcă, și dădu la o parte draperia. Razele unor faruri străpungeau întunericul.

Mașina care se apropia de casă, făcând pietrișul să scrâșnească sub roți, era o Invicta de culoarea cireșei coapte, o frumusețe atât de rară și de ochioasă, încât o recunoscui imediat ce ajunse în lumina felinarelor de la poartă.

— Știi pe careva care conduce o Invicta roșie? întrebă el.

Ar fi putut la fel de bine să întrebe: Ai auzit că Satana bate la ușă?

Doamna Barnes sări înspăimântată din pat și își înhăță lenjeria intimă, scoțând, de data asta, țipete de alarmă stridente.

— Vasăzică, e mașina comandantului, spuse Reggie resemnat, ridicând din umerii solizi. Eu o șterg, dragoste. Pa-pa.

Sări în pantaloni, își adună repede celelalte haine și, strângându-le la piept, zbură pe scara din spate, care ducea la bucătărie. Ajunse la ieșirea servitorilor exact în clipa când comandantul de escadrilă intra în holul mare și o striga vesel pe nevastă-sa:

— Alo, alo, ghici cine s-a întors cu o zi mai devreme!

Reggie se îmbracă repede, în grădină, dar deja începuse să dărdâie. Deși săptămâna trecută fusese neobișnuit de cald, acum o masă de aer rece din nord dăduse peste cap termometrele. Se întâlnise cu iubita lui lângă cârciumă și ea îl adusese aici cu mașina. Se afla la aproape zece kilometri

de tabără și n-avea nici un rost să facă autostopul pe marginea drumului. Trebuia să dea din picioare.

Înconjură tiptil casa, până ajunse în față. Capota frumuseții de Invicta, modelul 1930, era fierbinte. Interiorul era adânc, ca o cadă uriașă, cu scaune înalte îmbrăcate în piele roșie. Cheile rămăseseră în contact. N-avea de ce să stea prea mult pe gânduri: Mi-e frig, în mașină e cald, o împrumut cât să dau și eu o fugă. Sări înăuntru și răsuci cheia. Motorul Lagonda de o sută patruzeci de cai-putere prinse viață cu un duduț puternic – prea puternic. În clipa următoare, Reggie intră în panică. Unde dracu' era schimbătorul de viteze? Pipăi înnebunit cu amândouă mâinile. Ușa casei se trânti de perete.

Își aminti, în sfârșit: automobilul avea blestemata aia de transmisie automată, prima din țară! Apăsă pe accelerator și constată că transmisia funcționa perfect. Mașina zvâcni înainte, împruscând pietriș în urma ei. Văzu o clipă în oglinda retrovizoare un bărbat de vârstă mijlocie, furios, care-și agita pumnul în aer. Zgomotul motorului îi acoperea strigătele.

— Și ție la fel, amice! strigă Reggie. Mersi pentru căruță și mersi pentru drăguță!

Lăsă Invicta la cârciuma din Fishbourne și merse pe jos ultimii doi kilometri, fluierând vesel în noapte și frecându-și mâinile înghețate. Focul de bușteni, înviorat cu parafină, care ardea în mijlocul taberei îl ajută să-și găsească drumul. Nori deși acoperiseră luna, iar cerul cenușiu avea aspectul unei flanele uzate. Fuiioarele de fum uleios se înălțau groase și negre ca un stol de corbi, iar Reginald le urmări cu privirea până când le pierdu în spatele clopotniței Abației Vectis.

Ușa uneia dintre rulotele dărăpănate se deschise, în timp ce Reggie se apropia de foc, să se încălzească. Un tânăr costeliv strigă:

— Să n-am parte! Ia uitați-vă cine s-a-ntors! Reg a primit un șut în fund!

— Ba am plecat fiindcă așa am avut chef, amice, spuse Reggie tăios. E ceva de haleu?

— Cred că mai avem niște conserve de fasole.

— Păi, pasează-mi una, mi-e o foame de crăp, după atâta futai!

Tânărul pufni în răs și se dovedi că ultimul cuvânt avea o calitate magică, pentru că ușile celor patru rulote se deschiseră la unison și ocupanții lor năvăliră afară, să audă continuarea. Chiar și Geoffrey Atwood apărură din rulota șefului, îmbrăcat cu un pulover gros de lână și pufăind gânditor din pipă.

— A zis cineva „futai“?

— Băieți, doar nu credeți că m-apuc să povestesc!

— Ba da, te rugăm, spuse salivând flăcăul slăbănog, Dennis Spencer.

Era un boboc plin de coșuri, în anul întâi la Cambridge, prea tânăr pentru recrutare.

Din echipă mai făceau parte alți patru, trei bărbați și o femeie, toți din departamentul lui Atwood. La fel ca Spencer, Martin Bancroft și Timothy Brown erau studenți, dar din anii mai mari. Se întorseseră teferi din război și încercau să-și termine studiile. Martin nici măcar nu plecase din Anglia, fusese detașat la Londra ca ofițer de informații. Timothy fusese operator de radar pe o fregată care patrulase mai ales în Marea Baltică. Pe amândoi îi apuca amețeala când se gândeau să se întoarcă la Cambridge și săriseră în sus de bucurie când li se oferise prilejul de a face puțină muncă de teren.

Ernest Murray era mai în vârstă – peste treizeci de ani – și în prezent își termina doctoratul în istorie antică, pe care îl abandonase în grabă când germanii invadaseră Polonia. Luase parte la lupte grele în Indochina, în urma cărora rămăsese cu sechele psihice. Dintr-un motiv sau altul, arheologia epocii anglo-saxone nu i se mai părea la fel de importantă ca înainte de război și nu reușea să se hotărască ce să facă cu viața lui.

Singura femeie din echipă era Beatrice Slade, lector în istorie medievală și confidenta academică a lui Atwood, cea care condusese în bună măsură departamentul în timpul războiului. Era o doamnă de fier, cu limba ascuțită ca briciul,

lesbiană declarată și celebră chiar din acest motiv. Ea și Reggie erau perfect incompatibili. Când Slade nu era prin apropiere, fostul sergent își bătea joc de orientarea ei sexuală, iar când el se întorcea cu spatele, Beatrice făcea același lucru.

— A, văd că toți suntem treji și voioși, zise Atwood, clipind din cauza fumului usturător. Ce-ar fi să bem o cafea, în timp ce Reg ne spune povestea lui?

— Fac eu un ibric, se oferi Timothy.

— Așadar, ce s-a întâmplat, Reg? întrebă Martin. Îmi închipuiam c-o să dormi într-un pat de puf în noaptea asta, nu aici, în găleata noastră ruginită!

— Am avut un mic necaz, amice, răspunse el. Nimic grav. Își răsuci o țigară și umezi foița cu limba.

— Nimic grav? întrebă Beatrice batjocoritor. Te-ai blocat când mai voia o tură?

Spunând asta, își legănă șoldurile ca o regină de mahala și toți, până și Atwood, începură să râdă pe seama lui.

— Amuzant, foarte amuzant, mormăi Reggie. Bărba-su s-a întors acasă cam prea repezător și-a trebuit să-mi mut hoitul, ca să preîntâmpin o întâlnire neplăcută.

— Ia spuneți, domnule Saunders, i se adresă Dennis sergentului cu fals respect, fundul dumneavoastră era îmbrăcat sau nu în timpul acestei operațiuni?

Izbucniră iar în râs. Atwood pufăi de câteva ori din pipă și spuse gânditor:

— Iată o imagine marcantă.

A urmat o dimineață de iarnă adevărată, cu câțiva fulgi de zăpadă; pământul arăta ca și cum ar fi fost pudrat cu zahăr. Ernest era un bucătar excelent și reușea să pregătească un mic dejun complet, pentru șapte inși, pe o biată plită cu două ochiuri. Ședeau în jurul focului pe bidoane de lapte, încotoșmănați în pulovere îmbrăcate unul peste altul, și se întăreau împotriva frigului cu ceai fierbinte îndulcit. După ce mușcă dintr-o felie de pâine prăjită înmuiață în gălbenus, Atwood aruncă o privire peste câmpul înzăpezit și marea înghețată și remarcă:

— A cui o fi fost ideea să facem săpături în ianuarie?

Ar fi fost mult mai bine într-o dimineață caldă de vară sau chiar într-una răcoroasă de toamnă, dar tuturor li se părea grozav să se afle acolo, indiferent de anotimp și de condiții. Aveau impresia că, nu mai departe de ieri, războiul făcea ravagii, iar ei visau cât de minunat ar fi să facă puțină arheologie pe o insulă liniștită. Prin urmare, în clipa când Atwood primise o sponsorizare de trei sute de lire de la British Museum pentru a-și continua cercetările la Vectis, organizase în grabă plecarea și s-o ia dracu' de iarnă.

Reggie conducea săpăturile propriu-zise. Se uită la ceas, se ridică și strigă cu glas autoritar, de sergent-major:

— Gata, flăcăi, hai să ne mișcăm! Azi avem o grămadă de pământ de scos.

Timothy întinse mâna spre Beatrice, cu o mișcare teatrală, și mimă din buze o întrebare: „Flăcăi?”

— Ai dreptate, zise Reggie, prinzând-o din zbor. Iertare. Eu zic că-i prea bătrână ca să-i mai zicem flăcău.

— Du-te dracului, labagiu jalnic ce ești, șuieră ea.

Șantierul lui Atwood se afla într-un colț al abației, departe de grupul principal de clădiri. Abatele, Dom William Scott Lawlor, un cleric care vorbea blând și era pasionat de istorie, fusese atât de bun, încât să le permită oaspeților de la Cambridge să-și instaleze tabăra în interiorul complexului. Drept mulțumire, Atwood îl invitase să treacă pe la șantier, pentru a vedea cum progresează lucrările, iar sâmbăta trecută, Lawlor își făcuse apariția îmbrăcat în blugi și hanorac și rămăsese un ceas întreg, râcâind cu șpaclul un metru pătrat de pământ.

Au părăsit cu toții tabăra, luând-o peste câmp, în timp ce clopotele catedralei vesteau slujba de la ora nouă și rugăciunile Ceasului al Treilea. Deasupra lor planau și se jeleau pescărușii, iar în depărtare fierbeau valurile canalului Solent, de un albastru oțelit. Spre est, turnul catedralei se profila magnific pe cerul senin. Dincolo de câmp, siluete minuscule – călugări în robe de culoare închisă – mergeau în șir de la dormitoare către biserică. Atwood se uita la ei cu ochii mijiiți din cauza soarelui orbitor și se minuna de anacronismul

lor. Oare dacă ar fi stat exact în același loc, dar cu o mie de ani mai devreme, scena s-ar fi deosebit vreun pic de cea de azi?

Șantierul era împrejmuț cu frânghii legate de țărui. Acoperirea o suprafață de patruzeci pe treizeci de metri, în perimetrul căreia excavaseră pământul gras, aproape negru, după ce îndepărtaseră iarba și stratul superficial de sol. De la distanță, era limpede că situl se afla într-o adâncitură, la aproximativ un metru mai jos față de nivelul câmpului. Exact această depresiune îi atrăsese atenția lui Atwood înainte de război, când cercetase terenurile abației. În mod sigur, în acel loc se desfășurase o activitate umană. Dar de ce la o distanță atât de mare de clădirile abației?

În două campanii scurte, în 1938 și 1939, Atwood săpase șanțuri de probă și găsisese urmele unei fundații din piatră și fragmente de olărie din secolul al XII-lea, dar mai ales din secolul al XIII-lea. În timpul războiului, se gândise adesea la Vectis. De ce Dumnezeu construiseră o clădire tocmai acolo, izolată de inima abației? Fusesse o construcție bisericască sau una laică? În arhiva din biblioteca abației nu era menționată nici o clădire în acel punct. Se resemnase cu ideea că va dezlega misterul abia după ce Hitler va fi învins.

Atwood săpase șanțul principal – de treizeci de metri lungime, patru metri lățime și deocamdată de trei metri adâncime – pe latura sudică a șantierului, cea dinspre mare. Reggie, care se pricepea să folosească utilajele de construcții, începuse săpătura cu un excavator, iar acum toată echipa se afla pe fundul șanțului, mânuind lopeți și găleți. Urmăreau ce mai rămăsese din zidul sudic al structurii, până la fundație, pentru a descoperi un nivel cu urme de locuire.

Atwood și Ernest Murray lucrau în colțul de sud-est, unde curățau zidul cu șpaclurile și făceau fotografii.

— Uită-te la nivelul ăsta, zise Atwood, arătând cu degetul un strat neregulat de pământ negru care se întindea pe toată lungimea secțiunii. Observi cum urmărește partea superioară a zidului? A fost un incendiu.

— Accidental sau provocat? întrebă Ernest.

Atwood trase din pipă.

— Niciodată nu-i ușor de spus. E posibil să fi fost provocat, de exemplu, în cadrul unui ritual.

Ernest se încruntă.

— În ce scop? Aici n-a fost o așezare păgână. Era contemporană cu abația și chiar pe pământurile ei!

— Excelentă observație, Ernest. Chiar ești sigur că nu vrei să urmezi o carieră în arheologie?

Tânărul ridică din umeri.

— Nu știu.

— Ei bine, în timp ce reflectezi la menirea ta, hai să facem fotografiile și să mai săpăm încă vreo jumătate de metru. Podeaua nu poate fi departe.

Atwood îi trimise pe cei trei studenți în colțul de sud-est, ca să mai adâncească șanțul. Beatrice ședea la o masă pliantă așezată lângă săpătură și inventaria fragmentele de olărie, iar Atwood îi luă pe Ernest și pe Reggie în colțul de nord-vest, unde avea de gând să înceapă un șanț mai mic, o încercare de a găsi celălalt capăt al fundației. Pe măsură ce orele treceau, se făcea tot mai cald și lucrătorii și-au scos pe rând puloverele de lână, până când au rămas doar în cămăși.

La prânz, Atwood făcu o plimbare până la șanțul mai mare și exclamă:

— Ce-i asta? Aici e alt zid?

— Cred că da, zise Dennis entuziasmat. Ne pregăteam să vă chemăm.

Dezveliseră partea superioară a unui zid din piatră, mai subțire decât primul, paralel cu fundația principală și la o distanță de aproximativ doi metri de ea.

— Vedeți, domnule profesor? interveni Timothy. Există o întrerupere. Să fi fost o ușă aici?

— Da, e posibil, zise Atwood, în timp ce cobora pe scară. Mă întreb dac-ați putea adânci puțin porțiunea asta, continuă el, arătându-le un punct. Dacă zidul interior continuă până la cel exterior și este perpendicular pe el, cred c-am găsit o încăpere de mici dimensiuni. N-ar fi frumos?

Cei trei tineri s-au așezat în genunchi și au început să sape. Dennis lucra lângă zidul exterior, Martin lângă cel interior, iar Timothy la mijloc. După câteva minute, toți trei dăduseră de piatră.

— Ați avut dreptate, domnule profesor! zise Martin.

— Da, fac treaba asta de ceva ani. Am ajuns să am un al șaselea simț pentru așa ceva. Era mulțumit de sine și, pentru a sărbători, își aprinse pipa. După ce mâncăm, hai să adâncim săpătura până la nivelul podelei și să vedem dacă vom descoperi la ce folosea încăperea.

Studentii s-au repezit să ia masa, nerăbdători să se întoarcă la lucru. Au înfulecat repede sendvișurile cu brânză, au dat pe gât limonada și au coborât înapoi în șanț.

— Degeaba, n-o să dați gata pe nimeni, linge-cururi! strigă Reggie în urma lor, apoi coborî de pe un morman de pământ și își aprinse o țigară.

— Ține-ți gura, Reg, zise Beatrice. Lasă-i în pace și rulează-mi și mie una.

După o oră, studenții i-au chemat pe ceilalți. Stăteau toți trei pe marginea unei încăperi mici și păreau foarte mulțumiți de treaba făcută.

— Fiți atenți, am găsit podeaua! exclamă Dennis.

Acum era expusă privirii o porțiune acoperită de pietre lustruite, de culoare închisă, cioplite cu măiestrie pentru a forma o suprafață continuă și netedă. Dar privirea lui Atwood fu atrasă de un alt detaliu.

— Ce-i asta? întrebă el și coborî, ca să vadă mai bine.

În colțul de sud-vest al micii încăperi se afla un bloc de piatră uriaș, care nu avea ce căuta acolo. Dalele care alcătuiau pardoseala erau dintr-o gresie albăstruie. Blocul cel mare, cam de doi metri pe unu și jumătate, era din calcar masiv. Se înălța la aproape treizeci de centimetri deasupra pardoselii și avea margini neregulate.

— Vreo idee? îi întrebă Atwood, în timp ce râcăia marginile cu un șpaclu.

— Nu prea pare să fie locul lui aici, așa-i? zise Beatrice.

Ernest făcu mai multe fotografii.

— Cineva s-a chinuit, nu glumă, să care bolovanul ăsta pân-aici!

— Ar trebui să încercăm să-l mișcăm, spuse Atwood. Reg, cine crezi că are spinarea cea mai solidă?

— Păi, Beatrice, răspunse Reggie.

— Du-te naibii, Reg! veni prompt replica. Hai să vedem ce pot mușchii ăia cu care te lauzi!

Reggie luă o rangă și încercă s-o introducă sub marginea blocului de calcar. Folosi un bolovan drept punct de sprijin, dar blocul nu voia să se clintească. Leoarcă de sudoare, exclamă:

— Lasă! Mă duc să iau afurisitul ăla de excavator.

I-a mai luat o oră să sape rampa pe care să aducă excavatorul cu bine jos, lângă blocul de calcar.

Când a ajuns în punctul dorit, destul de aproape cât să poată agăța blocul de calcar cu cupa și destul de departe de pereții șanțului cât să nu riște o surpare, a strigat din cabină că era gata. Dangătele clopotelor care vesteau Ceasul al Nouălea s-au împletit câteva clipe cu zgomotul sacadat al motorului diesel.

Reggie a potrivit dinții cupei la marginea blocului de piatră și a găsit poziția perfectă de la prima încercare. A tras cupa către el și lespeda s-a ridicat puțin.

— Stai așa! strigă Atwood. Reggie încremeni cu mâinile pe manetă. Aduceți o rangă aici!

Martin se repezi și strecură o rangă de fier în spațiul dintre blocul de calcar și pardoseală. Își lăsă greutatea pe rangă, dar nu reuși să clintească lespeda nici măcar un centimetru.

— E prea greu! strigă el.

În timp ce Martin apăsa constant, Reggie mișcă din nou cupa excavatorului și lespeda alunecă mai întâi douăzeci de centimetri, apoi o jumătate de metru. Martin o ghida cu ranga și, când se deplasă îndeajuns pentru a fi stabilă, începu să dea din mâini ca un apucat.

— Stop, stop! Veniți aici! Veniți aici!

Reggie opri motorul și toți se grăbiră să coboare în șanț. Dennis văzu primul.

— Dumnezeule mare!

Timothy clătină din cap.

— Ia uite-aici!

În vreme ce toți se holbau uluiți, Reggie aprinse un chiștoc, pe care-l pusese la păstrare în buzunarul cămășii, și trase cu sete un fum.

— Să fiu al dracului! Asta ar fi trebuit să fie aici, profesore?

Atwood, mai mult decât surprins, își netezi părul rar și spuse doar atât:

— Avem nevoie de lămpi.

Se uitau cu toții la un dreptunghi întunecat, iar razele oblice ale soarelui de după-amiază dezvăluiau ceea ce părea a fi o scară cu trepte din piatră, care se pierdeau în beznă.

Dennis alergă înapoi în tabără, ca să aducă toate lanternele cu baterii pe care avea să le găsească. Se întoarse roșu la față, gâfâind, și le împărți.

Reggie, care avea tendința să se poarte protector cu Atwood, insistă să coboare el primul. La vremea lui, curățase câteva dintre adăposturile subterane ale lui Rommel și știa să se descurce în spații strâmte. Ceilalți îl urmară în șir indian pe sergent, iar Beatrice, care-și pierduse aplombul obișnuit, încheia timid coloana.

După ce au coborât cu toții, fără incidente, scara strâmtă care se afunda în spirală, aproape vertical, la adâncimea incredibilă – după estimările lui Atwood – de aproximativ cincisprezece metri, s-au pomenit înghesuiți într-o încăpere nu mult mai mare decât cabinele alăturate a două taxi-uri londoneze. Aerul era stătut, iar Martin, care suferea de claustrofobie, a intrat imediat în panică.

— E cam înăbușitor aici, scânci el.

O vreme au luminat cu toții de jur-împrejur și razele lanternelor se intersectau ca fasciculele reflectoarelor în timpul atacurilor aeriene.

Reggie a fost primul care a observat ușa.

— Hei! Ce-i aia?

A studiat câteva clipe suprafața ciuruită de orificii. O cheie de fier uriașă ieșea dintr-o gaură întunecată.

Atwood îndreptă raza lanternei spre ușă și zise:

— Cine nu riscă, nu câștigă. Sunteți gata?

Tânărul Dennis se strecură mai aproape.

— Fără discuție!

— Bine, atunci, spuse Atwood. Reggie, ai onoarea.

Beatrice, rămasă în spatele celorlalți, nu vedea ce se întâmplă.

— Ce se-ntâmplă? Ce faceți acolo?

Vocea îi tremura.